

smátíðindi innanoyggja

Fór fyrsta túrin hósdagin

Nýggja kraftblokkaskipið Chr í Grótinum, sum partsreiðarið Boreas 2 í Klaksvík eigur, fór fyrsta túrin hósdagin. Teir fóru í Norðsjógvinn á royna. Mikudagin tóku teir nótna inn, sum er gjørd á Tog- og Snærsvirk-inum í Klaksvík. Chr í Grótinum var royndartúr leygdagin, tá hann komfyrstu ferð á Klaksvík. Hann er fyrsta nýbygda kraftblokkaskip til Klaksvíkar. 18 mans eru við skipinum, sum nú stendur í umleið 20 milj. kr. Chr í Grótinum er bygdur á Skála Skipasmiðju.

330 tons

Hans Erik hevur latið frætta frá sær. Teir hava um 330 tons av saltfiski og 20 tons av frystum inni.

Politistøðin á

Tvøroyri í nýggj héli

Á Tvøroyri er nýggj politistøð tikin í brúk. Heide-Jørgensen, politimeistari, hevur verið á Tvøroyri og kannað hélið, sum liggur miðskeiðis í býnum — í býlinginum Kirkwall.

Óváttað tíðindi av Tvøroyri siga, at støðin er bygd uttan at myndugleikarnir og borgararnir har offisielt hava vitað av nekrum.

Merk t lomviga

Poul Andreas Sirdal skjeyt 9. juni eina merkt lomvigu 7 fjórðingar úr Rivtanga. Lomvigan var merkt Zoolog. Museum, Copenhagen, Denmark, nr. 4013537.

Rigga til

Eingin fiskur er komin upp á land í Runavík síðani útróðrarverfallið, og skipini, sum plaga at avreiða har, rigga nú til. Høganer er farin á uppsaveiðu við snellu, og í vikuni fóru eisini Morning Star, Brimnes og Sjóborgin. Morgunstjórnan og Morgunroðin fara væntandi mánadagin. Tey rögva øll við línu.

Fyri nekrum døgum síðani avskipaði flakavirkið í Runavík 16 tons av saltfiski til Fraklands.

Ikki talan um vanlukku

Tá nýggi Smyril kom á Tvøroyri fyrri 14 døgum síðani bar útvarpið tey tíðindi, at ein vanlukka mundi staðist av, tá skipið skuldi leggja til bryggju. Tað visti seg ikki at vera hald í hesum tíðindum.

Útróðrabáturin Vesturhavið Blíða úr Fámjin legði seg fyrri Smyril, tá hann skuldi leggja at, hóast báturin frammanundan hevði fingið boð frá myndugleikunum um at flyta seg. Tá Smyril bakkaði at bryggjunni skúmáði so nógv, at tað sá nakað ógvusligt út, men útróðrabáturin legði út fram, áðrenn Smyril legði at. Talan var ikki um óhapp av nekrum slag, sum tíðindini vildu vera við í útvarpinum, verður sagt av Tvøroyri.

Íslendskir javnaðar- menn higar

Íslendsk javnaðarfólk hava sagt seg vera hugað at gera eina ferð til Føroya um ólavssøkuna. Í einum brævi frá Alþýðufloksfélag Reykjavíkur til Føroya Javnaðarflokk sigur íslenska javnaðarfelagið, at millum 30 og 40 limir hava sagt seg vera hugaðir at koma higar á vitjan um ólavssøkuna. Arbeiðt verður nú við at fáa gestunum inni-vist.

sosialurin

er nú eisini at fáa í

HOVEDBANEGAARDENS AVISKIOSK

Ofta býr fals undir fríðum skinni

Fáir føroyskir blaðstjórar munnu vera so hittinorðaðir sum blaðstjórin á 14. september. Men sum tað er við øllum dygdum, so er ikki nóg mikið at hava ognast tær, um tær bert verða nýttar sum eitt lið í tí tilvildarliga politiska rákinum, til at verja síni egnu mistøk heldur enn at klárleggja sannleikan.

Tá ið næmingarnir á Føroya Studentaskúla í fjør reistu próvtøkuspurningin, søgdu teir endamálið vera at fáa loyst «málsurningin» til munnligu próvtøkuna. Tað var beinanvegin, at 14. fekk «málsurningin» til «málstrøð». Og bert stutt seinri til «málkúging». Og tað var í lagi við tí. Sum kunnugt sat Tjóðveldisflokkurin tá í andstöðu.

Men nú í ár — aftan á at Tjóðveldisflokkurin er komin í landsstýrið og hevur fingið sessin við skúlumálum — eru «málstríðið» og «málkúgingin» vorðin til eina — «málfløkju!» (Sí oddagr. í 14. 24/5—75). Og tó, meginspurningurin í stríðnum er ikki broyttur eitt vet síðani í fjør. Bert er tað hent, at Tjóðveldisflokkurin ikki longur er ein andstöðuflokkur.

14. skrivur, at «málsurningin», «stríðið», «kúgingin» ella «fløkjan» í veruleikanum stingur djúpari enn til einans ein spurning um málburðin. Sosialurin hevur eisini tikið henda tráðin upp og sigur, at innihaldið í skúlanum fyrst má gerast føroyskt, harnæst eigur spurningurin at verða reistur um føroyskan ella fremmandan málburð til endaligu próvtøkuna á studentaskúlanum. Tí, sigur SOSIALURIN, «gamalt er, at frá høvðinum skalt tú hvalin skera» (Sí oddagr. í SOS. 4/6—75).

Semja er um, at høvdu føroyingar sjálvir havt tað avgerandi orðið at sagt í próvtøkuspurninginum, so hevði málkúgingin ongantíð verið komin fyrri. Semja er somuleiðis um, at málstríðið er ein náttúrlig fylgja av hjálandastøðu Føroya. Men tað er neyðugt at gera sær greitt, at málstríðið onki beinleiðis samband hevur við sjálvt innihaldið á studentaskúlanum. Um so hevði verið, tá vildu næmingarnir har reist fleiri krav, ið beinleiðis høvdu samband við sjálvt innihaldið. Hetta hava teir ikki gjørt. Teir hava bert kravt rættin til at málbera seg á sínum egna móðurmáli til munnligu og skrivligu próvtøkuna, tá ið teir ynskja tað, og at hesin rættur skal verða fult viðurkendur uttan nakrar krókvegir sum umseting ella annað fjas, sum avtala Direktorsins og Finnbugi í veruleikanum var.

(Tað visti seg eisini, at av teimum 35 næmingunum í samfelagslæru og biologi nýttu bert 3 — tríggi! — nevndu avtalu! Hóast hetta fyrdi Finnbugi ikki fyrri á siga, at hann metti seg at hava gingið ynskjum næming-

anna á mæti! Hvar er logikkurin?)

Málstríðið í Hoydølum — soleiðis sum tað hevur verið sett fram hesi tvey árin — kann loysast uttan, at tað nýtist at nerva innihaldið á studentaskúlanum tað minsta sindur. Annað er um málstríðið kann loysast uttan yvirtøku av teirri pedagogisku ábyrgdini (eftirlitinum við at niveauið er á hædd við tað, sum krevst í øðrum

tíðini verður á føroyskum. Í øðrum lagi soleiðis, at teir báðir næmingarnir, sum í vár ikki fingið prógv, tí teir tosaðu sítt egna mál, fáa hetta prógv. Hetta mugu vera ófráviklig krav. Har má ikki slakast.» (Tjóðveldisflokkurin sat tá í andstöðu).

Tann 24. mai 75 skrivur 14. soleiðis um málsurningin: «... Vit mugu gera studentaskúlan í Hoydølum til føroyskan studentaskúla við føroyskum studentsprógv. Tá verður ikki neyðugt við nekrum umsetingum til danskt, og tá kunnu teir báðir næmingarnir, sum í fjør ikki fingið studentsprógv, fáa hetta prógv...» (Hetta var aftaná, at Tjóðveldisflokkurin var komin í landsstýrið).

Munurin er greiður. Áður: Næmingarnir skulu fáa prógv beinanvegin. Har má ikki slakast. Hetta eru ófráviklig krav. Okkara sjálvsagdi rættur. O. s. fr. Nú: Fyrst broyta skúlskipanina og -innihaldið, harnæst kunnu næmingarnir fáa prógv. — Hetta má sigast at vera støðubroyting við lít. Og bert 5 mánaðir í sessinum við skúlumálum!

Sum næmingarnir í Hoydølum hava ávíst í bløðunum, hevur Finnbugi eisini roynt at tikið læru av snildisliga orðaleiki blaðstjóra 14. — tó hetta hevur verið til fánýtis! T. d. segði hann í viðtali við Útvarp Føroya 7/5 — 75, at einasta krav næminganna hevði verið at sloppið at «nýtt» føroyskt til endaligu próvtøkuna. Og hetta sleppa teir í ár. Tí metti Finnbugi, at hann hevði gingið ynskjum næminganna á mæti. Fyri tað fyrsta høvdu næmingarnir gjørt honum heilt greitt, at teir kravdu føroyskt sum próvtøkumál fyrri tey, ið ynsktu hetta. Og fyri tað næsta skuldi tað ikki verið neyðugt at skorið alt út í papp fyrri einum so samvitskufullum tjóðveldismanni sum Finnbuga. Ein vildu nú ikki sagt næmingarnar ringar fyrri tað, at teir væntaðu, at Finnbugi fylgdi sínum egnu lyftum og oddagreininum í 14. — ella hvat?

Finnbugi hevur onki annað gjørt í samband við málsurningin enn einaferð enn prógvað — fyrri at endurgeva Kross — at «tómur tunnur buldra mest» (Sí Tingakrossur 24/5—75). Hetta er harmiligt.

Harmiligari er tó, at Tjóðveldisflokkurin nú er noyddur til at eta síni egna bøn.

Tað var onkur, ið nevndi hesa framferð Tjóðveldisflokksins fyrri opportunistiska. Og tað man helst ikki hava verið heilt burturvið.

Vónandi taka næmingarnir læru av hesum í tí framhaldandi virkseminum næsta skúlaár fyrri at fáa føroyskt viðurkent á jøvnum fæti við danskt til endaligu próvtøkuna á Føroya Studentaskúla.

Tummas í Dali

I dag:

Tummas í Dali
studentaskúlanæmingur

londum), sum liggur á Direktoratunum. Tað kann tað helst. Men um ikki, mugu føroyingar yvir-taka pedagogisku ábyrgdina. Við hesum verður gøtan samstundis greið til broytan av innihaldinum, men hetta er ein annar spurningur, sum ikki kann væntast at verða broyttur tey fyrstu komandi árin.

Tí er tað onki annað enn ein neyðarslig roynd hjá Tjóðveldisflokkinum og Javnaðarflokkinum til at burturforklára málstríðið í ár — sum undir ábyrgd Finnbuga sambært 14. er vorðið til eina málfløkju! —, tá 14. og Sos. tosa um, at vit fyrst mugu gera studentaskúlan føroyskan, tillaga innihaldið til føroysk viðurskipti o. s. fr., áðrenn næmingarnir kunnu fáa eitt studentsprógv, har tað hevur verið teimum heilt frítt í at valt, hvønn málburð teir vildu nýta til endaligu próvtøkuna. Hetta er bert ein neyðarslig roynd til at burturforklára jánkasligu avtalu Direktorsins og Finnbuga — eina avtalu, ið var gjørd uttanum næmingarnar á studentaskúlanum og als ikki eftir ynskjum teirra. (Uttan mun til hvat Finnbugi so ena sigur).

Eitt er at seta málstríðið í samband við hjálandastøðu Føroya. Annað er at avskepla málstríðið í samband við eins egnu avskepling.

14. skrivur tann 21. des. 74 m. a. soleiðis um málsurningin: «... Nú má og skal hesin spurningur loysast. Í fyrsta lagi soleiðis, at øll próvtøka í fram-